

KRITIKA

Potenciali novega gledališkega žanra

ODER

Nejc Gazvoda

Vranja vrata

Režija Aleksandar Popovski

Mestno gledališče ljubljansko

●●●●●

✎ Pia Brezavšček

Format gledališke nadaljevanke je nova pogruntavščina **MGL** in očitno je zadela terno, saj zelo uspešno privablja občinstvo. Ne brez razloga. Vodstvo gledališča je besedilo za štiridelno detektivsko srhljivko naročilo pisatelju, gledališkemu režiserju in scenaristu **Nejcu Gazvodi**, ki je očitno temeljito preučil zakonitosti žanra TV-serij tako imenovane kvalitetne televizije, ki so vsaj med mlajšimi postale prevladujoča oblika konzumacije filmskih vsebin. Gazvoda pa z Vranjimi vrati serij, kot je denimo Pravi detektiv ali Fargo, ni kopiral, ampak je oblikoval lokalno (nekam na dolensko periferijo) umeščeno zgodbo z občutkom za oblikovanje likov, ki mestoma presegajo tipske protagoniste, ki jih pričakujemo znotraj žanra.

Nastavki za možne razplete so kot vabe na trnku za domišljijo gledalca spretno vkomponirani v monologe in dialoge oseb od prve epizode naprej. Zaplet, izginotje Neže Žakelj, ene od hčera farmacevtskega mogotca, se detektivsko, z nekaj odvodni v slepe ulice,

razrešuje vzporedno z razkrinkavanjem resnice o tem, kaj so Vranja vrata, ki v zgodbi nastopajo kot glavna enigma, kot točka, ki vrtinči na videz nadnaravno z realnostjo moraste družinske patologije. Seveda pa gledališče ni televizija in pisec predloge je to upošteval vsaj v smislu strnitve dogajanja na samo štiri epizode.

Po drugi strani pa režiser nadaljevanke, stari znanec slovenskih odrov **Aleksandar Popovski**, ki je zanj tudi dal pobudo, v Gazvodovi predlogi nameroma ni iskal posebne gledališkosti, ampak je z uvodnimi in odjavnimi špicami in povzetki predhodnih delov televizijsko provenienco projekta še podčrtil. To se ni izkazalo kot slaba odločitev, saj je lahko ravno v iskanju rešitev posnemanja drugega in drugačnega medija gledališkost najbolje prišla do izraza.

Reševanja posnemanja montaže hitrega preskakovanja med kadri se je Popovski lotil s pomočjo scenografije, ki jo je oblikoval s prosojnimi premičnimi zavesami, med katerimi je mogoče z različnimi osvetljavami hitro zgraditi izolirane prostore za prostorsko ali časovno nelinearno povezana dogajanja. Dodatno je to dinamiziral še s projekcijami, najpogosteje v realnem času posnetimi povečavami neposrednega dogajanja na odru.

Veliko delo naredijo igralci, ki mo-

rajo biti od prvega dela dalje dovolj zanimivi, a hkrati ostati skrivnostni, da gledalca njihova zgodba zagrabi, a je hkrati še ne zakoličijo. To dobro uspe predvsem nekaterim ženskim likom, ki jim Gazvoda v tej nadaljevanki tudi nameni velik del pogače. Ena od njih je gotovo **Tjaša Železnik** v vlogi detektivke Kristine, pa tudi teta Polona, alkoholičarka, ki jo igra **Mirjam Korbar Žlajpah**. Več kot odlično se odreže tudi študentka **Mia Skrbina** v vlogi Ide, saj v gledališko situacijo prinese naraven mladostniški jezik, ki postane hrbtenica pripovedi. Kot njena protiutež stoji v dolnjščini naraven **Jure Henigman** v vlogi Anžeta, pri čemer pa uporaba narečja tokrat ne izpade kot prazen besedni humor, ampak dobra utrditev perifernosti, ki je utemeljena v sami zgodbi – dolenska kot slovenski ameriški jug.

Gledališke nadaljevanke tega kova so gotovo žanr, ki lahko v gledališče pritegne novo občinstvo, in to brez škode za kvalitetno gledališko izkušnjo, česar za vsako hibridno formo pač ne moremo trditi. ✕

Veliko delo naredijo igralci, ki morajo biti od prvega dela naprej dovolj zanimivi, a hkrati ostati skrivnostni, da gledalca njihova zgodba zagrabi.

Gledališke nadaljevanke kova Vranja vrata so gotovo žanr, ki lahko v gledališče pritegne novo občinstvo, in to brez škode za kakovostno gledališko izkušnjo, česar za vsak muzikal pač ne moremo trditi. 📷 Peter Giodani